

Sygn. akt *I AGa 180/19*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 listopada 2019 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Bogdan Wysocki

Sędziowie: Ewa Staniszevska

Małgorzata Kaźmierczak (spr.)

Protokolant: prot. Halszka Mróz

po rozpoznaniu w dniu 19 listopada 2019 r. w Poznaniu

na rozprawie

sprawy z powództwa **S. C.**

przeciwko **Zakładowi (...) Sp.z o.o. w P.**

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu

z dnia 25 marca 2019 r. sygn. akt IX GC 537/18

1. **oddala apelację;**

2. **zasądza od pozwanego na rzecz powoda 4.050 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.**

Ewa Staniszevska Bogdan Wysocki Małgorzata Kaźmierczak

Sygn. akt I AGa 180/19

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 25 marca 2019 roku Sąd Okręgowy w Poznaniu zasądził od pozwanego Zakładu (...) Sp. z o.o. w P. na rzecz powoda S. C. kwotę 102. 338, 29 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od kwot:

- a) 19.680 zł od dnia 16 września 2017 roku do dnia zapłaty,
- b) 19.680 zł od dnia 21 października 2017 roku do dnia zapłaty,
- c) 19.680 zł od dnia 21 listopada 2017 roku do dnia zapłaty,
- d) 19.680 zł od dnia 16 grudnia 2017 roku do dnia zapłaty,

e) 23.618, 29 zł od dnia 8 lipca 2017 roku do dnia zapłaty (punkt 1 wyroku),

oddalił powództwo w pozostałym zakresie (punkt 2 wyroku) oraz kosztami postępowania w sprawie obciążył pozwanego i z tego tytułu zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 10. 534 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (punkt 3 wyroku).

Wydając powyższy wyrok Sąd pierwszej instancji ustalił, że powód i pozwany są przedsiębiorcami. Pozwana spółka wchodzi w skład grupy (...) S.A., jest spółką kolejową utrzymującą sieci kolejowe.

Strony w dniu 8 lipca 2014 roku zawarły umowę o świadczenie usług w zakresie zarządzania. Na mocy tej umowy pozwana spółka powierzyła powodowi, zwanemu w umowie Menadżerem, świadczenie usług w zakresie zarządzania, które to usługi zostały określone w § 4 ust. 3 umowy. W § 7 ust. 1 wskazano, że z tytułu należytego wykonywania obowiązków wynikających z umowy, Menadżerowi przysługuje miesięczne wynagrodzenie zryczałtowane i wynagrodzenie dodatkowe. Wysokość wynagrodzenia zryczałtowanego określono na stałą kwotę 16.000 zł miesięcznie (§7 ust. 2 umowy).

Zgodnie z § 12 ust. 1 umowy, z tytułu powstrzymywania się od prowadzenia działalności konkurencyjnej, zgodnie z § 10 i § 11 umowy, Spółka będzie wypłacać Menadżerowi, przez czas trwania tego ograniczenia w okresie 6 miesięcy od dnia rozwiązania umowy, miesięczne wynagrodzenie

w wysokości 100% wynagrodzenia zryczałtowanego w przypadku wypowiedzenia umowy przez Spółkę lub 50% wynagrodzenia zryczałtowanego przy wypowiedzeniu umowy przez Menadżera, określonego w § 7 ust. 2 umowy. Zgodnie z § 12 ust. 2 wynagrodzenie, o którym mowa w ust. 1, jest płatne z dołu co miesiąc, na rachunek bankowy wskazany przez Menadżera na rachunku/fakturze w ciągu 14 dni od dnia doręczenia Spółce prawidłowo wystawionego rachunku/faktury. W myśl § 12 ust. 3 podstawą dokonania wypłaty wynagrodzenia, o którym mowa w ust. 1, jest comiesięczne pisemne oświadczenie Menadżera o nienaruszaniu zakazu konkurencji po ustaniu umowy, złożone Spółce na piśmie wraz z rachunkiem/fakturą, o którym mowa w ust. 2.

§ 5 ust. 4 nakładał na Menadżera obowiązek ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej, co stanowiło przesłankę wyłączenia zastosowania do Menadżera przepisów ustawy z dnia 3 marca 2000 roku o wynagrodzeniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi (zwanej dalej ustawą kominową), zgodnie z art. 3 ust. 2 tej ustawy. Zgodnie z § 5 ust. 5 obowiązek ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej Menadżera trwa przez okres obowiązywania niniejszej umowy oraz w okresie obowiązywania przedłużonego zakazu konkurencji, o którym mowa w § 11 ust. 1.

§ 8 ust. 2 umowy stanowi, że Menadżerowi przysługują dni wolne od świadczenia usług w zakresie zarządzania w soboty, niedziele i święta, chyba że interes Spółki będzie wymagał, aby Menadżer wykonywał swoje obowiązki w te dni. W myśl zaś § 8 ust. 3 umowy w przypadku, gdy Menadżer będzie wykonywał obowiązki wynikające z umowy przez okres pełnego roku kalendarzowego, będzie miał prawo do płatnych dodatkowych dni wolnych od świadczenia usług w zakresie zarządzania w wysokości 26 dni kalendarzowych. Jeżeli okres wykonywania obowiązków wynikających z umowy będzie krótszy niż pełny rok kalendarzowy, Menadżer zachowa prawo do takiej liczby płatnych dodatkowych dni wolnych, która jest proporcjonalna do liczby dni przepracowanych w ciągu roku. Uprawnienie do płatnych dodatkowych dni wolnych może przejść, w części lub w całości, na rok/lata następne, jeśli taką decyzję podejmie Rada Nadzorcza. W przypadku niewykorzystania dodatkowych dni wolnych, Menadżerowi przysługuje stosowny ekwiwalent pieniężny, którego wysokość jest ustalana proporcjonalnie do pozostałych do wykorzystania dodatkowych dni wolnych na bazie miesięcznego wynagrodzenia zryczałtowanego określonego w § 7 ust. 2 umowy. Zgodnie zaś z § 8 ust. 4 Menadżerowi sprawującemu funkcję Członka Zarządu dodatkowych dni wolnych udziela Prezes Zarządu Spółki/Przewodniczący Rady Nadzorczej Spółki.

W dniu 30 czerwca 2017 roku odbyło się zwyczajne zgromadzenie wspólników pozwanej spółki, zakończone w dniu 21 lipca 2017 roku. Z tą datą zakończyła się kadencja powoda jako członka zarządu pozwanej spółki, a łącząca strony umowa uległa rozwiązaniu. Powód został wykreślony z rejestru przedsiębiorców pozwanej spółki.

Pismem z dnia 10 sierpnia 2017 roku pozwana spółka zwolniła powoda od obowiązku powstrzymywania się od działalności konkurencyjnej z zachowaniem trzymiesięcznego okresu wypowiedzenia liczonemu od dnia doręczenia pisma. Spółka wskazała, że w związku z tym będzie zobowiązana do wypłaty wynagrodzenia określonego w § 12 ust. 1 umowy wynagrodzenia za niepodejmowanie działalności konkurencyjnej] jedynie do upływu okresu wypowiedzenia.

Pismo to zostało doręczone powodowi w dniu 30 sierpnia 2017 roku.

Warunkiem wypłaty wynagrodzenia za niepodejmowanie działalności konkurencyjnej było złożenie oświadczenia o niepodejmowaniu takiej działalności oraz wystawienie faktury VAT z tego tytułu. Nie było innych warunków wypłaty odszkodowania; warunkiem takim nie było w szczególności posiadanie ubezpieczenia OC przez członka zarządu.

W dniu 10 sierpnia 2017 roku powód wystawił fakturę VAT nr (...) z tytułu wynagrodzenia za niepodejmowanie działalności konkurencyjnej za lipiec 2017 roku na kwotę 16.000 zł netto, 19.680 zł brutto, z terminem płatności 7 dni.

W dniu 1 września 2017 roku powód wystawił fakturę VAT nr (...) tytułem wynagrodzenia za niepodejmowanie działalności konkurencyjnej za sierpień 2017 roku na kwotę 19.680,00 zł brutto, z terminem płatności 7 dni.

W dniu 1 września 2017 roku powód wystosował do pozwanej spółki oświadczenie o nienaruszaniu zakazu konkurencji w sierpniu 2017 roku.

W dniu 5 października 2017 roku powód wystawił fakturę VAT nr (...) tytułem wynagrodzenia za niepodejmowanie działalności konkurencyjnej za wrzesień 2017 roku na kwotę 19.680 zł brutto, z terminem płatności na dzień 7 dni.

W dniu 5 października 2017 roku powód wystosował do pozwanego oświadczenie o nienaruszaniu zakazu konkurencji we wrześniu 2017 roku.

W dniu 6 listopada 2017 roku powód wystawił fakturę VAT nr (...) tytułem wynagrodzenia za niepodejmowanie działalności konkurencyjnej za październik 2017 roku na kwotę 19.680 zł brutto, z terminem płatności na dzień 7 dni.

W dniu 6 listopada 2017 roku powód wystosował do pozwanego oświadczenie o nienaruszaniu zakazu konkurencji w październiku 2017 roku.

W dniu 1 grudnia 2017 roku powód wystawił fakturę VAT nr (...) tytułem wynagrodzenia za niepodejmowanie działalności konkurencyjnej za listopad 2017 roku na kwotę 19.680 zł brutto, z terminem płatności na dzień 7 dni.

W dniu 5 grudnia 2017 roku powód wystosował do pozwanego oświadczenie o nienaruszaniu zakazu konkurencji w listopadzie 2017 roku. Pozwany z ww. faktur uregulował jedynie fakturę VAT nr (...), przelewając na konto powoda kwotę 17.879,99 zł w dniu 17 sierpnia 2017 roku, potrącając z wierzytelnością powoda własną wierzytelność.

W dniu 30 czerwca 2017 roku powód wystawił fakturę VAT nr (...) tytułem ekwiwalentu pieniężnego za niewykorzystane 25 dni wolnych na kwotę 23.618,29 zł z terminem płatności 7 dni. Na odwrocie faktury wskazano sposób wyliczenia ekwiwalentu, potwierdzony podpisem ówczesnego prezesa zarządu A. F..

W dniu 26 lipca 2016 roku pomiędzy (...) S.A

w W. a (...) S.A. w W. została zawarta umowa nr (...) ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej członków władz statutowych (...) S.A. oraz członków organów spółek zależnych od (...) S.A. Zgodnie z § 4 ust. 1 tej umowy współubezpieczający to wskazani przez ubezpieczającego [(...) S.A.] oraz jego spółki zależne członkowie władz zatrudnieni na podstawie kontraktów managerskich (umowy cywilnoprawne) : [...] 1. S. C. – Zakład (...) Sp. z o.o. – Członek Zarządu, Dyrektor ds. ekonomiczno-finansowych. Zgodnie z § 6 ust. 1 osoba ubezpieczona to osoby fizyczne, które : a. wchodziły, wchodzi lub wejdą w skład zarządu lub rady nadzorczej ubezpieczonej spółki lub jej spółkach zależnych [...]. W myśl § 7 ust. 1 umowa będzie wykonywana w terminie od 1 sierpnia 2016 roku do dnia 31 lipca 2017 roku i taki też okres wskazano jako okres ubezpieczenia. W § 9 umowy wskazano przedmiot ubezpieczenia, którym jest odpowiedzialność osób ubezpieczonych za szkody wyrządzone spółce oraz osobom trzecim wskutek dowolnego

nieprawidłowego działania lub zaniechania, w tym rażącego niedbalstwa – stanowiącego nienależyte wykonanie obowiązków ubezpieczonego wynikających z pełnionych funkcji, za które ubezpieczony ponosi odpowiedzialność, zgodnie z wewnętrznymi regulacjami zamawiającego oraz powszechnie obowiązującymi przepisami prawa (zakres A). Przedmiotem ubezpieczenia jest również odpowiedzialność spółki i spółek zależnych w zakresach niżej wskazanych (zakresy ubezpieczenia B, C, D). Jako sumę ubezpieczenia wskazano w § 11 kwotę 200.000.000 zł na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia dla zakresów A, B, C, D.

Zawarcie umowy ubezpieczenia na rzecz powoda jako ubezpieczonego zostało potwierdzone certyfikatem ubezpieczeniowym przez ubezpieczyciela, w którym wskazano że powód został objęty ochroną ubezpieczeniową w zakresie odpowiedzialności cywilnej z tytułu pełnienia funkcji członka zarządu pozwanej spółki na mocy ww. umowy ubezpieczenia zawartej na okres ubezpieczenia od 1 sierpnia 2016 roku do 31 lipca 2017 roku.

W ogólnych warunkach ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej członków władz spółki wskazano w § 2 ust. 1, że ochrona ubezpieczeniowa udzielana jest we wskazanym w niniejszych o.w.u. zakresie ubezpieczenia wszystkim byłym, obecnym i przyszłym : a) członkom zarządu [...] Ochrona będzie obejmowała ich całą działalność operacyjną, w tym oświadczenia ustne i pisemne bezpośrednio związane z danym stanowiskiem [...]

Pismem z dnia 26 września 2017 roku ubezpieczyciel wskazał, że zawarta umowa ubezpieczenia obejmowała zdarzenia ubezpieczeniowe związane z faktycznym lub domniemanym nieprawidłowym zachowaniem powoda działającego jako prezes zarządu spółki, a więc działania podejmowane do dnia wygaśnięcia jego mandatu, a zgłaszane do 31 lipca 2017 roku. W piśmie wskazano, że ochrona ubezpieczeniowa udzielana jest także byłym członkom zarządu spółki.

W dniu 21 lipca 2017 roku pomiędzy (...) S.A.

w W. a (...) Towarzystwem (...) w W. została zawarta umowa nr (...) - Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej członków władz statutowych (...) S.A. oraz członków organów Spółek zależnych od (...) S.A. Jako przedmiot umowy wskazano w § 1 ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej władz statutowych (...) S.A. oraz członków organów Spółek zależnych od (...) S.A. W § 4 umowy wskazano jako współubezpieczających m.in. wskazanych przez ubezpieczającego [(...) S.A.] oraz jego spółki zależne członków władz zatrudnionych na podstawie kontraktów managerskich (umowy cywilnoprawne) [...]. W § 5 jako ubezpieczone spółki wymieniono m.in. pozwaną spółkę (pkt. 3). Jako osoby ubezpieczone ujęto w § 6 osoby fizyczne, które m.in. wchodziły, wchodzi lub wejdą w skład zarządu lub rady nadzorczej ubezpieczonej spółki lub jej spółkach zależnych (pkt. a.). W § 7 zaznaczono, że umowa będzie wykonywana w terminie od 1 sierpnia 2017 roku do 31 lipca 2018 roku, a okres ubezpieczenia obejmować będzie jeden 12-miesięczny okres rozliczeniowy. Jako sumę ubezpieczenia wskazano kwotę 200.000.000 zł na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia dla zakresów A, B, C, D. (§ 11 umowy).

(...) Towarzystwo (...) potwierdziło certyfikatem z dnia 20 września 2017 roku że powód jest ubezpieczony w zakresie odpowiedzialności cywilnej z tytułu pełnienia w dniu wystawienia certyfikatu funkcji byłego członka zarządu, dyrektor ds. ekonomiczno-finansowych Zakładu (...) Sp. z o.o. na podstawie ww. umowy ubezpieczenia, zawartej na okres ubezpieczenia od dnia 1 sierpnia 2017 roku do 31 lipca 2018 roku.

W warunkach ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej członków władz spółki (§ 2 ust. 1) wskazano, że ochrona ubezpieczeniowa udzielana jest we wskazanym w niniejszych o.w.u. zakresie ubezpieczenia wszystkim byłym, obecnym i przyszłym : a) członkom zarządu [...] Ochrona będzie także obejmowała ich całą działalność operacyjną, w tym oświadczenia ustne i pisemne bezpośrednio związane z danym stanowiskiem [...].

W e-mailu z dnia 23 października 2017 roku A. A. – pracownik (...) Towarzystwa (...) – wskazał pozwanemu, że ochrona ubezpieczeniowa byłego prezesa zarządu pozwanej spółki (...) dotyczy wyłącznie okresu, w którym A. F. pełnił funkcję członka zarządu.

Ubezpieczenie było warunkiem współpracy z pozwaną spółką z dwóch powodów : pierwszym było zminimalizowanie ryzyka odpowiedzialności członków zarządu pozwanej spółki za błędy skutkujące powstaniem szkody po stronie

pozwanej lub osób trzecich. Po drugie zawarcie umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej wyłączało członków zarządu spod działania tzw. ustawy kominowej. Ubezpieczenie OC chroniło powoda i pozwaną spółkę w zakresie zarządczym, czyli pełnienia funkcji członka zarządu spółki. Tylko tych czynności dotyczyło ubezpieczenie.

Członek zarządu w ramach polisy OC był ubezpieczony tylko do czasu, gdy pracował w spółce. Jednak ustąpienie z funkcji członka zarządu w trakcie okresu ubezpieczenia nie pozbawiało go roli ubezpieczonego. Ubezpieczenie OC obejmowało bowiem zarówno obecnych, jak i byłych członków zarządu pozwanej spółki.

Umowy ubezpieczenia były zawierane przez spółkę matkę – (...) S.A. Składka była pokrywana w części przez (...), a w części przez członków zarządu, czyli ubezpieczonych.

Członkom zarządu pozwanej spółki przysługiwało na mocy zawartych umów menedżerskich 26 dni wolnych od pracy poza sobotami, niedzielami i świętami, przy czym przez trzy lata członkowie zarządu korzystali z tych uprawnień bez żadnych zastrzeżeń. Dział kadr przygotowywał listę obecności, gdzie soboty i niedziele były wykreślone jako dni wolne. Wszystkie soboty, niedziele i święta w czasie urlopu były wyłączane do obliczania wolnych dni. Przez okres 3 lat nikt nigdy nie kwestionował sposobu udzielania wolnych dni i nie włączał do rozliczania sobót i niedziel w okresie wykorzystywania dodatkowych wolnych dni.

Rada nadzorcza pozwanej spółki miała uprawnienie do tego, aby przenieść na kolejny rok dodatkowe niewykorzystane dni wolne. Nie dotyczyło to jednak ekwiwalentu za niewykorzystane dni wolne.

Pod koniec 3-letniej kadencji powoda i A. F. dział kadr przygotował zestawienie niewykorzystanych dni wolnych, za które przysługiwał członkom zarządu ekwiwalent. Zestawienie było uzgodnione z Przewodniczącą Rady Nadzorczej

Powodowi na dzień rozwiązania umowy o pracę pozostało 25 niewykorzystanych dni wolnych od pracy. Wyliczeniem ekwiwalentu za niewykorzystane dni wolne od pracy zajął się dział kadr. Na koniec kadencji członków zarządu odbyło się podsumowujące posiedzenie Rady Nadzorczej pozwanej spółki, gdzie dookreślono kwoty ekwiwalentu i na tej podstawie członkowie zarządu wystawili faktury.

Na odwrocie faktury powoda nr(...) (...) z dnia 30 czerwca 2017 roku widnieje sposób wyliczenia ekwiwalentu z podpisem ówczesnego prezesa zarządu A. F..

Pozwana spółka pismem z dnia 10 lipca 2017 roku wskazała, że faktura VAT nr (...) z dnia 30 czerwca 2017 roku tytułem ekwiwalentu pieniężnego za niewykorzystane 25 dni wolnych została wystawiona niezgodnie z zawartą umową. Zgodnie bowiem z § 8 ust. 3 umowy dodatkowe dni wolne dotyczą dni kalendarzowych, a nie dni roboczych, w związku z czym dni wolne mogą również przypadać w niedziele i święta czy też w soboty. Nadto pozwana spółka zaznaczyła, że przejście płatnych dni wolnych na rok następny wymaga decyzji Rady Nadzorczej, zaś taka decyzja nie została podjęta. W związku z tym pozwana spółka wezwała powoda do korekty tej faktury.

Pismem z dnia 8 września 2017 roku pozwana spółka wezwała powoda ponownie do korekty faktury nr (...) z tytułu ekwiwalentu za niewykorzystane dni wolne. Pozwana spółka wezwała powoda także do przedłożenia polisy ubezpieczenia OC, wstrzymując płatność z faktury VAT nr (...).

Pismem z dnia 4 października 2017 roku pozwana spółka odesłała powodowi bez księgowania fakturę VAT nr (...) z dnia 30 czerwca 2017 roku z uwagi na brak korekty.

Powód pismem z dnia 23 października 2017 roku wezwał pozwanego do uregulowania zaległych należności z tytułu ekwiwalentu za niewykorzystany urlop oraz wynagrodzenia za powstrzymanie się od działalności konkurencyjnej.

W piśmie z dnia 31 października 2017 roku pozwana spółka odmówiła wypłaty wynagrodzenia z tytułu niepodejmowania działalności konkurencyjnej z uwagi na brak ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej powoda w okresie obowiązywania przedłużonego zakazu konkurencji.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd pierwszej instancji wskazał, że powództwo zasługiwało na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy zważył, iż interpretacja warunków umowy z dnia 8 lipca 2014 roku o świadczenie usług w zakresie zarządzenia wskazuje, że wypłata wynagrodzenia za niepodjęcie działalności konkurencyjnej nie była uzależniona od posiadania przez powoda ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej. Podstawą wypłaty tego świadczenia było oświadczenie Menedżera o nienaruszeniu zakazu konkurencji wraz z załączoną fakturą (§ 12 ust. 3 umowy). Umowa przewiduje wprawdzie w § 5 ust. 5 obowiązek posiadania ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej przez Menedżera także w okresie obowiązywania przedłożonego zakazu konkurencji, jednak w ocenie Sądu pierwszej instancji nie jest to warunek wypłaty wynagrodzenia z tytułu zakazu konkurencji. Sąd Okręgowy zważył przy tym, iż niezależnie jednak od powyższego powód był ubezpieczony od odpowiedzialności cywilnej także w okresie obowiązywania zakazu konkurencji. Zgodnie bowiem z zaświadczeniem (...) Towarzystwa (...) z dnia 20 września 2017 roku (vide: k. 47) powód, jako były członek zarządu pozwanej spółki, jest ubezpieczony od odpowiedzialności cywilnej za okres od 1 sierpnia 2017 roku do 31 lipca 2018 roku, wcześniej zaś był ubezpieczony w Towarzystwie (...) S.A. (k. 43). Zgodnie z ogólnymi warunkami ubezpieczenia obu towarzystw, ubezpieczeniu podlegali wszyscy byli, obecni i przyszli m.in. członkowie zarządu [...] Ochrona obejmowała ich całą działalność operacyjną, w tym oświadczenia ustne i pisemne bezpośrednio związane z danym stanowiskiem [...]. Zdaniem Sądu pierwszej instancji oznacza to zatem, że ubezpieczeniu podlegają także byli członkowie zarządu (jak powód) z tytułu działalności w okresie, kiedy kierowali danym podmiotem objętym ochroną ubezpieczeniową. Sąd Okręgowy zważył iż trudno bowiem przyjąć, aby mieli być ubezpieczeni z uwagi na wykonywaną działalność w okresie, w którym nie pełnili już funkcji członków zarządu. Przeczyłoby to sensowi ich ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej. Natomiast czym innym jest okres ubezpieczenia, a więc nieco upraszczając, okres, w którym można zgłaszać roszczenie z tytułu umowy ubezpieczenia.

Zdaniem Sądu pierwszej instancji nie można zatem podzielić poglądu pozwanego, jakoby powód nie spełnił warunku ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej w okresie po zakończeniu pełnienia funkcji członka zarządu pozwanej spółki.

Niezależnie jednak od tego Sąd Okręgowy podkreślił, że ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej nie było, w świetle przytoczonych wyżej postanowień umownych, warunkiem wypłaty wynagrodzenia z tytułu powstrzymywania się od działalności konkurencyjnej. Bezsporne zaś między stronami było to, że zakaz konkurencji obowiązywał powoda od dnia wygaśnięcia łączącej strony umowy, tj. od dnia 21 lipca 2017 roku (zakończenie zgromadzenia wspólników pozwanej spółki) do 30 listopada 2017 roku, w związku z pismem pozwanej spółki z dnia 10 sierpnia 2017 roku (k. 19) zwalniającym powoda z obowiązku powstrzymywania się od działalności konkurencyjnej z zachowaniem trzymiesięcznego okresu wypowiedzenia od dnia doręczenia pisma, tj. od dnia 30 sierpnia 2017 roku.

Co do obowiązku wypłaty ekwiwalentu z tytułu dodatkowych dni wolnych od pracy, Sąd Okręgowy zważył że nie można podzielić stanowiska pozwanej spółki, jakoby dodatkowe dni wolne od pracy obejmowały także soboty, niedziele i święta. Zgodnie bowiem z zapisami umowy § 8 ust. 2 i 3 „dodatkowe” dni wolne obejmowały dni wolne ponad te określone w § 8 ust. 2 umowy, tj. ponad soboty, niedziele i święta. Zatem „dodatkowe” dni wolne nie obejmują sobót, niedziel i świąt, które są dniami wolnymi od pracy na mocy § 8 ust. 2 umowy. Jeśli zaś chodzi o liczbę dni wolnych, za które przysługuje powodowi ekwiwalent, Sąd Okręgowy zważył, że zostały one wskazane na fakturze nr (...) z dnia 30 czerwca 2017 roku (k. 26); na odwrocie tego dokumentu zaznaczono sposób wyliczenia należnego ekwiwalentu za 25 niewykorzystanych dni wolnych, a faktura jest podpisana ze strony pozwanego przez ówczesnego prezesa zarządu, A. F..

Dodatkowo Sąd pierwszej instancji wskazał, iż tzw. ustawa kominowa nie znajduje zastosowania do dochodzonego przez powoda odszkodowania z tytułu powstrzymywania się od działalności konkurencyjnej.

Sąd pierwszej instancji zważył nadto, że skorygował jedynie nieznacznie datę początkową naliczania odsetek odnośnie odszkodowania z tytułu powstrzymywania się od działalności konkurencyjnej, bowiem umowa w § 12 ust. 2 określa 14-dniowy termin płatności tego wynagrodzenia od daty doręczenia pozwanemu faktury, a nie termin 7-dniowy, jak

przyjął powód. Ponieważ w aktach brak dowodów doręczenia faktur, Sąd Okręgowy przyjął jako datę początkową płatności odsetek dzień następny po dniu, w którym upływał 14-dniowy termin od daty wystawienia faktury.

W związku z powyższym Sąd pierwszej instancji uwzględnił powództwo w pkt. I, oddalając powództwo w zakresie odsetek w pkt. II.

O kosztach postępowania Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 100 k.p.c. w zw. z art. 98 § 1 i 3 k.p.c., art. 99 k.p.c. obciążając pozwanego w całości kosztami procesu, zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu, z uwagi na fakt, iż powód uległ tylko co do nieznacznej części żądania. Na koszty te składają się : opłata od pozwu (5.117 zł), koszty zastępstwa prawnego (5.400 zł - § 2 pkt. 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych z dnia 22 października 2015 roku, tj. z dnia 3 stycznia 2018 roku, Dz.U. z 2018 r. poz. 265) oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa (17 zł). Razem daje to kwotę 10.534 zł.

Apelację od powyższego wyroku wniósł pozwany, zaskarżając go w części, tj. w punkcie 1 i 3.

Zaskarżonemu orzeczeniu pozwany zarzucił:

1. naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dokonanie błędów w ustaleniach faktycznych oraz przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów,
2. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. :
  - a) nieprawidłowe zastosowanie art. 65 § 1 k.c., poprzez nieprawidłową interpretację postanowienia § 5 ust. 5 umowy o świadczenie usług zarządzania zawartej przez strony w dniu 8 lipca 2014 roku, polegającą na przyjęciu, że obowiązek posiadania ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej przez powoda nie był warunkiem wypłaty wynagrodzenia z tytułu niepodjęcia działalności konkurencyjnej,
  - b) nieprawidłowe zastosowanie art. 65 § 1 k.c. poprzez nieprawidłową interpretację postanowienia § 8 ust. 2 i 3 umowy o świadczenie usług zarządzania polegającą na przyjęciu, że dodatkowe dni wolne od świadczenia usługi zarządzania nie obejmują sobót, niedziel i świąt,
  - c) niezastosowanie art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 3 marca 2000 roku o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi - w brzmieniu obowiązującym do dnia 9 września 2016 roku (Dz.U z 2018 r., poz. 1252 z późn. zm.) i nieuwzględnienie okoliczności, że do warunków wynagradzania powoda i przysługujących mu ewentualnie świadczeń dodatkowych należy stosować przepisy tej ustawy, które nie przewidują wynagrodzenia z tytułu niepodjęcia działalności konkurencyjnej.

W oparciu o tak sformułowane zarzuty pozwany wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa w zaskarżonym zakresie oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów procesu za obie instancje, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W odpowiedzi na apelację powód wniósł o oddalenie apelacji pozwanej w całości oraz o zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny, zważył co następuje.

Apelacja nie jest zasadna.

Sąd Okręgowy na podstawie zebranego w sprawie materiału dowodowego, ocenionego bez przekroczenia granic określonych treścią art. 233 § 1 k.p.c. dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych oraz trafnie określił ich prawne konsekwencje. Ustalenia te oraz ich prawną ocenę Sąd Apelacyjny podziela, przyjmując je jako własne.

Jako pierwszy badaniu podlegał zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. dotyczący dokonania błędów w ustaleniach stanu faktycznego oraz przekroczenia granic swobodnej oceny dowodów przez Sąd pierwszej instancji. W ocenie Sądu odwoławczego pozwany nie przytoczył argumentów, z których wynikałyby uchybienia Sądu Okręgowego w tymże zakresie, ograniczając się jedynie do przedstawienia odmiennej wersji zdarzeń, która nie znajduje żadnego potwierdzenia w zgromadzonym w sprawie stanie faktycznym.

Nie można przy tym podzielić zarzutu pozwanego dotyczącego niewłaściwej oceny zeznań świadka A. F.. Sam fakt wystąpienia przez świadka z analogicznym powództwem przeciwko pozwanemu w sprawie toczącej się przed Sądem Okręgowym w Poznaniu pod sygn. akt IX GC 198/18 nie dyskwalifikuje jego zeznań. Słusznie Sąd pierwszej instancji zważył bowiem, że zeznania A. F. miały charakter jedynie pomocniczy, albowiem spór w sprawie koncentrował się głównie wokół wykładni umowy z dnia 8 lipca 2014 roku o świadczenie usług w zakresie zarządzania, łączącej strony postępowania. Mając więc na względzie w szczególności spójność tychże zeznań ze zgromadzonymi w sprawie dokumentami, słusznie Sąd pierwszej instancji ocenił je jako wiarygodne.

Na uwzględnienie nie zasługiwały również zarzuty naruszenia przez Sąd pierwszej instancji przepisów prawa materialnego. Nie ma bowiem racji apelujący podnosząc, iż Sąd Okręgowy dopuścił się naruszenia art. 65 § 1 k.c. poprzez dokonanie błędnej wykładni § 5 ust. 5 oraz § 8 ust. 2 i 3 przedmiotowej umowy z dnia 8 lipca 2014 roku.

W pierwszej kolejności należy odnieść się do § 5 ust. 5 przedmiotowego kontraktu oraz postanowień odnoszących się do zakazu konkurencji (§ 10 i 11 i 12 kontraktu). Zasadnie Sąd pierwszej instancji stwierdził, iż obowiązek posiadania odpowiedzialności cywilnej przez powoda nie był warunkiem wypłaty wynagrodzenia z tytułu niepodejmowania przez niego działalności konkurencyjnej. Wymogiem wypłaty tegoż wynagrodzenia było jedynie - zgodnie z jednoznacznym zapisem § 12 ust. 3 umowy z dnia 8 lipca 2014 roku – comiesięczne przedłożenie przez powoda pisemnego oświadczenia o nienaruszaniu zakazu konkurencji wraz z rachunkiem lub fakturą. Z kolei ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika, że powód spełnił te wymogi. Warunek posiadania ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej powoda jako menadżera, o którym mowa w § 5 ust. 5 w okresie obowiązywania przedmiotowej umowy oraz przedłużonego zakazu konkurencji w żaden sposób nie determinował obowiązku pozwanego do wypłaty wynagrodzenia za niepodejmowanie działalności konkurencyjnej. Wbrew twierdzeniom apelującego, § 5 ust. 5 kontraktu wyznacza jedynie okres obowiązywania ochrony ubezpieczeniowej za ewentualne szkody wyrządzone przez menadżera, a ujawnione w okresie obowiązywania umowy jak i w okresie przedłużonego zakazu konkurencji, co wynika już samej literalnej wykładni przytoczonych postanowień umowy.

Abstrahując od powyższego, zważyć należy że w rzeczywistości powód w okresie obowiązywania zakazu konkurencji do dnia 30 listopada 2017 roku był objęty ochroną ubezpieczeniową OC. Z materiału dowodowego zgromadzonego w aktach sprawy- dokumentów sporządzonych przez ubezpieczycieli wynika, że powód jako były członek zarządu spółki był ubezpieczony od odpowiedzialności cywilnej do dnia 31 lipca 2018 roku w (...) Towarzystwie (...), a wcześniej w Towarzystwie (...) S.A. (vide: k. 43,47). Wbrew twierdzeniom skarżącego, także analiza przedłożonych do akt sprawy umów ubezpieczenia z dnia 26 lipca 2016 roku oraz z dnia 21 lipca 2017 roku potwierdza, że ochrona ubezpieczeniowa przyznana na ich podstawie obejmowała również byłych członków zarządu. § 6 ust. 1 każdej z ww. umów ubezpieczenia wskazuje bowiem, że „osoba ubezpieczona to osoby fizyczne, które wchodziły, wchodzi lub wejdą w skład Zarządu lub Rady Nadzorczej Ubezpieczonej Spółki lub jej Spółkach (...)”. Członkowie zarządu, w tym powód byli więc objęci ochroną ubezpieczeniową w związku z ewentualnymi roszczeniami, które zaistniały w okresie pełnienia przez nich funkcji członka zarządu i ujawnionych w okresie do 31. 07.2018r, a nie jedynie do czasu wygaśnięcia ich mandatów.

Nie ma również racji pozwany podnosząc, że Sąd pierwszej instancji błędnie nie zastosował art. 3 ust. 2 ustawy dnia 3 marca 2000 roku o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi, zwanej „ustawą kominową” (w brzmieniu obowiązującym do dnia 9 września 2016 roku.). Sąd Apelacyjny podziela bowiem utrwalony

pogląd Sądu Najwyższego zgodnie z którym ograniczenia wynikające z ustawy kominowej nie mają zastosowania do umów o zakazie konkurencji po ustaniu stosunku pracy.

Otóż z tytułu tej ustawy i poszczególnych określonych nią norm prawnych nie można wyprowadzić wniosku, że obejmuje ona swą regulacją także świadczenie (odszkodowanie) wynikające z umowy o zakazie konkurencji. Chodzi bowiem o specyficzne świadczenie, które wykracza poza stosunek pracy, odnosi się do relacji między osobami, które nie pozostają już ze sobą w stosunku pracy. Odszkodowanie należne byłemu pracownikowi za powstrzymanie się od działalności konkurencyjnej nie podlega zaliczeniu do kategorii wynagrodzenia za pracę i innych świadczeń związanych z pracą w rozumieniu przepisów działu trzeciego Kodeksu pracy. Umowa o zakazie konkurencji jest dla stosunku pracy umową odrębną (por. art. 101¹ § 1 k.p.), rodzącą autonomiczny wobec zatrudnienia stosunek prawny. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 kwietnia 2006 roku, sygn. akt II PK 219/05; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 2013 roku, sygn. akt II PK 260/12).

Nawet gdyby podzielić stanowisko pozwanego, iż umowa ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej miałaby wpływ na wypłatę wynagrodzenia za nienaruszenie zakazu konkurencji, to w niniejszej sprawie powód był taką ochroną ubezpieczeniową objęty. Nadto powtórzyć należy, że z kontraktu łączącego strony nie wynikało, że zawarcie umowy ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej przez powoda było jakimkolwiek warunkiem wypłaty wynagrodzenia za przestrzeganie zakazu konkurencji.

Również zarzut błędnej wykładni § 8 ust. 2 i 3 umowy z dnia 8 lipca 2014 roku, dotyczących ekwiwalentu za płatne dodatkowe dni wolne od świadczenia usług w zakresie zarządzania należało uznać za chybiony. Literalne brzmienie umowy jak i jej cel wskazują, że przez „dodatkowe dni wolne” należy rozumieć dodatkowe dni robocze, nieobjęte sobót, niedziel oraz świąt. Interpretacja wyżej wymienionych postanowień umowy prowadzi do wniosku, że miały one gwarantować powodowi świadczenie urlopowe, porównywalne do ekwiwalentu pieniężnego za niewykorzystany urlop w rozumieniu kodeksu pracy (art. 171 k.p.), na poczet którego nie wlicza się dni ustawowo wolnych od pracy.

Sąd Okręgowy prawidłowo również ustalił liczbę niewykorzystanych dni wolnych, za które przysługuje powodowi ekwiwalent w liczbie 25. Zarzut pozwanego w tymże zakresie Sąd odwoławczy uznał za gołosłowny oraz nieznajdujący żadnego potwierdzenia w materiale dowodowym zgromadzonym w aktach sprawy. Z kolei z dowodów przedłożonych przez stronę powodową, w tym faktury VAT nr (...) jednoznacznie wynika prawidłowość ustaleń Sądu pierwszej instancji w tymże zakresie.

W tym stanie rzeczy Sąd Apelacyjny, na podstawie art. 385 k.p.c., apelację oddalił.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono z uwzględnieniem, że stroną przegraną w postępowaniu apelacyjnym jest pozwany, w związku z tym zasądzono od niego na rzecz powoda zwrot kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym w wysokości 4.050 zł, ustalonej na podstawie § 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 265).

Bogdan Wysocki Małgorzata Kaźmierczak Ewa Staniszevska
